

ارزیابی میزان اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء نگرش، آگاهی و توانایی دانشجویان در دانشگاه فرهنگیان

حسین فراست^۱، غلامحسین روشن^۲

پذیرش: ۹۸/۱۱/۲۵

دریافت: ۹۸/۱۰/۵

چکیده

این تحقیق با هدف بررسی ارتقاء نگرش، آگاهی و توانایی حاصل از برگزاری دوره آموزشی ماده ۲۸ در دانشگاه فرهنگیان انجام شده است. در این تحقیق از روش توصیفی - پیمایشی استفاده گردید. جامعه آماری این تحقیق ۱۲۹ نفری از دانشجویان جذب شده از طریق ماده ۲۸ در رشته های آموزش ابتدایی و متوسطه دانشگاه فرهنگیان استان فارس (واحد شهید رجایی) بوده اند که به روش نمونه گیری طبقه ای نسبتی انتخاب شدند. برای گردآوری داده ها از سه پرسشنامه استفاده شد که روایی و پایایی آن توسط محققین تعیین گردید. حداکثر نمره ای که فرد می تواند از پرسشنامه آگاهی، نگرش و توانایی حاصل از برگزاری دوره بگیرد به ترتیب ۱۲۵، ۴۵ و ۳۵ است. یافته های تحقیق نشان داد که میانگین نگرش دانشجویان $۸۸/۴۲ \pm ۴/۱۱$ بود که بیانگر نگرش در حد متوسط دانشجویان نسبت به برگزاری دوره است. میانگین آگاهی دانشجویان $۲۹ \pm ۴/۵۲$ بود که بیانگر آگاهی خوب دانشجویان است. میانگین توانایی حاصل از برگزاری دوره در دانشجویان $۲۶/۹۵ \pm ۴/۶۸$ بود که بیانگر ایجاد توانایی در حد متوسط دانشجویان است. با توجه به یافته های پژوهش، ارتقای نگرش و توانایی دانشجویان ماده ۲۸ در طول برگزاری دوره دانشگاهی و بعد از آن بایستی مورد توجه بیشتری قرار گیرد.

کلید واژه ها: آگاهی، نگرش، توانایی، دانشجویان ماده ۲۸، دانشگاه فرهنگیان.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

^۱. استادیار گروه علوم پایه دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران، نویسنده مسئول، hussein.farasat@gmail.com

^۲. عضو هیات علمی گروه علوم پایه دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

مقدمه

ماده ۲۸ یک ماده از ۳۱ ماده اساسنامه دانشگاه فرهنگیان است که در تاریخ ۶ / ۱۰ / ۹۰ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید که بدین شرح است: تامین بخشی از نیازهای خاص آموزش و پرورش در رشته هایی که امکان توسعه آن از طریق دانشگاه وجود ندارد، مطابق ضوابط و مقررات وزارت آموزش و پرورش از میان دانش آموختگان سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور و حوزه های علمیه، مشروط به گذراندن دوره یک ساله مهارت آموزی در دانشگاه بلا مانع می باشد. آیین نامه اجرایی سند تحول بنیادین وزارت آموزش و پرورش، هر نوع استخدام و تأمین نیروی انسانی در این وزارتخانه را محدود به دانش آموختگان دانشگاه فرهنگیان نموده است. اما به دلیل محدودیت های فعلی دانشگاه فرهنگیان امکان توسعه در برخی از رشته های شغلی و تربیت دانشجو در این رشته ها وجود ندارد، از این رو هدف اصلی اجرای طرح ماده ۲۸ تأمین نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش از میان دانش آموختگان سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور و حوزه های علمیه است. به همین دلیل وزارت آموزش و پرورش بر اساس ماده ۲۸ اساسنامه دانشگاه فرهنگیان از تابستان سال ۹۴ اقدام به برگزاری آزمون استخدامی نموده است.

آنچه به عنوان مورد نقض این ماده انجام پذیرفته، جذب داوطلب در رشته هایی است که در حال حاضر به عنوان برنامه درسی در دانشگاه جریان دارد. به عبارت دیگر، آموزش و پرورش به جای استخدام دانش آموختگان آزاد می تواند به جذب دانشجو در این رشته ها برای دانشگاه فرهنگیان پردازد و این در حالی است که دانشگاه فرهنگیان تقریباً در تمامی رشته های مورد نیاز کرسی های فعال دارد. این شیوه جذب همزمان شده است با کاهش روز افزون دانشجویان حضوری دانشگاه که زنگ خطری برای سیاستگذاران تعلیم و تربیت کشور است. به گونه ای که میزان جذب دانشجو در دانشگاه فرهنگیان سال ۹۴ نسبت به سال ۹۱ حدود هشتاد درصد کاهش را نشان می دهد.

امروزه ارزیابی در سازمانهای آموزشی وسیله ای جهت تعیین میزان موفقیت برنامه در رسیدن به هدف های آموزشی مطلوب موردنظر می داند (کیامنش ۱۹۹۴). در واقع ارزیابی بازوانی قوی برای مدیرانی است که به کمک آنها می توان در مورد ادامه، اصلاح، تعدیل و توسعه برنامه های آموزشی و درسی تصمیم گیری نمود. هدف ارزیابی روشن نمودن خطاها، انحرافها، معایب و محاسن برنامه است و کسب اطلاعات بیشتر که به نوبه خود بتواند در اخذ تصمیمات مربوط به برنامه ها مؤثر باشد. در این صورت است که با کشف راه حل های سودمند دست اندارکاران نظام آموزشی را در راه رسیدن به اهداف یاری می بخشد (خوشی و رنجبران، ۱۳۹۶).

برای ارزیابی اثربخشی دوره های آموزشی می توان از معیارهای مختلفی از جمله، تعیین میزان انطباق رفتار کار آموزان با انتظارات مدیران و سرپرستان، تعیین میزان اجرای درست کار، تعیین میزان مهارت های ایجاد شده در اثر آموزش استفاده کرد. در حقیقت، ارزیابی اثربخشی آموزش یعنی این که تعیین کنیم آموزش های انجام شده تا چه اندازه منجر به ایجاد مهارت های مورد نیاز سازمان به صورت عملی و کاربردی شده است (عبدی و همکاران، ۱۳۸۷).

پژوهش های مختلفی تحت عنوان آگاهی، نگرش و رفتار در موضوعات مختلف انجام شده است. رضایی و خدایی مطلق (۱۳۹۶) مطالعه ای را تحت عنوان بررسی میزان آگاهی، نگرش و رفتار دانشجویان کشاورزی درباره توسعه پایدار انجام دادند که بر اساس آن تغییر نگرش دانشجویان در زمینه محیط زیست پیش نیاز توسعه پایدار است. باقری کراچی و منوچهری (۱۳۹۷) مطالعه ای را تحت عنوان آگاهی و نگرش دانشجویان دانشگاه فرهنگیان در زمینه بهداشت دهان و دندان کودکان انجام دادند که بر اساس آن ارتقای آگاهی و عملکرد دانشجویان در زمینه بهداشت دهان و دندان در طول دوره دانشگاه و بعد از آن بایستی مورد توجه قرار گیرد. بنابراین مطالعاتی تحت این عنوان می تواند در اخذ تصمیمات مربوط به برنامه ها مؤثر باشد و دست اندارکاران را در راه رسیدن به اهداف یاری کند.

مسئله ای که در جذب دانش آموختگان سایر دانشگاه ها، موسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور و حوزه های علمیه از طریق ماده ۲۸ در کنار رشته هایی که کرسی های فعال آنها در دانشگاه فرهنگیان وجود دارد، این است که آیا برگزاری دوره آموزشی ماده ۲۸ اثر بخشی لازم برای ورود این داوطلبین به حرفه معلمی را دارد؟ به عبارت دیگر، برگزاری دوره آموزشی ماده ۲۸ تا چه میزان در ارتقاء نگرش، آگاهی و توانایی دانشجویان جذب شده بر اساس این طرح مؤثر بوده است؟

بر اساس این مسأله هدف اصلی این پژوهش، ارزیابی دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء نگرش، آگاهی و توانایی از دیدگاه دانشجویانی است که این دوره یک ساله را گذرانده و آماده ورود به حرفه معلمی هستند.

فرضیات پژوهش

فرضیه اول: به نظر می رسد برگزاری دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء نگرش از جمله افزایش میزان علاقمندی و افزایش انگیزه دانشجویان به حرفه معلمی و ... مؤثر بوده است و و بین آنها ارتباط معناداری را نشان می دهد.

فرضیه دوم: به نظر می رسد برگزاری دوره آموزشی ماده ۲۸ توانسته است آگاهی دانشجویان را در مورد شیوه های مختلف تدریس، محتوای کتاب های درسی، منابع مربوط به آزمون اصلاح بالا ببرد و بین آنها رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه سوم: به نظر می رسد برگزاری این دوره آموزشی ماده ۲۸ در بالا بردن توانایی دانشجویان در اجرای الگوهای مختلف تدریس، کلاس داری، ایجاد شخصیت معلمی، اعتماد به نفس و بالا بردن کیفیت تدریس مؤثر بوده است و و بین آنها ارتباط معناداری را نشان می دهد.

فرضیه چهارم: به نظر می رسد برگزاری دوره آموزشی ماده ۲۸ در دانشگاه فرهنگیان در ارتقاء سه مؤلفه نگرش، آگاهی و توانایی دانشجویان شرکت کننده در این دوره اثر بخشی لازم را دارد.

فرضیه پنجم: به نظر می رسد اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء نگرش، آگاهی و توانایی دانشجویان در دانشگاه فرهنگیان در دو جنس زن و مرد اخلاف معنی داری را نشان نمی دهد.

روش پژوهش

در این تحقیق از روش توصیفی - پیمایشی (نظر سنجی از دانشجویان) استفاده گردید. در این پژوهش ارزیابی میزان اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ از دیدگاه دانشجویان در دانشگاه فرهنگیان مورد بررسی قرار گرفته است. جامعه آماری دانش آموختگان سایر دانشگاه ها، موسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور و حوزه های علمیه جذب شده از طریق ماده ۲۸ در دانشگاه فرهنگیان استان فارس (واحد شهید رجایی) در سال تحصیلی ۹۸-۹۷ بودند که دوره یک ساله مربوط به این طرح ماده ۲۸ را گذرانده بودند و در صورت موفقیت در آزمون اصلاح با پست آموزگار آموزش ابتدایی یا دبیران آموزش متوسطه به استخدام وزارت آموزش و پرورش در می آمدند. یک نمونه ۱۲۹ نفری از میان آنها به روش نمونه گیری طبقه ای نسبتی انتخاب شدند که شامل ۸۵ مرد و ۴۴ زن بودند.

ابزار گرد آوری اطلاعات

ابزار گرد آوری اطلاعات در این پژوهش، سه پرسشنامه برای سه مؤلفه نگرش، آگاهی و توانایی حاصل از دوره بوده است؛ پرسشنامه اول وضعیت نگرش دانشجویان نسبت به برگزاری دوره را می سنجید. این پرسشنامه شامل ۲۶ سؤال بود که در آن مسائلی نظیر میزان علاقه و انگیزه، محتوی دوره، زیر ساخت های آموزشی و رفاهی، مدت و زمان دوره مورد سؤال قرار گرفته است (جدول ۱). این پرسشنامه سؤالات شامل یک طیف لیکرت ۵ گزینه ای از خیلی زیاد (نمره ۵) تا بسیار کم (نمره ۱) بود. دامنه نمرات پرسشنامه اول بین ۱۳۰-۲۶ بوده و هر چه نمره بالاتر باشد نشان دهنده نگرش بهتر نسبت به برگزاری دوره است. کسب نمره ۲۶ تا ۶۰ نشانه نگرش ضعیف، ۶۱ تا ۹۵ نشانه نگرش متوسط، و کسب نمره ۹۶ تا ۱۳۰ نشانه نگرش خوب بود. بر این اساس با استفاده از پرسشنامه اول درصد فراوانی میزان اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ در

ارتقاء نگرش در سطح ضعیف، متوسط و خوب مشخص شد (جدول ۵). پرسشنامه دوم میزان آگاهی دانشجویان ماده ۲۸ را می‌سنجید. این پرسشنامه شامل ۸ سوال بود که موضوعاتی از جمله شناخت شیوه‌های تدریس، آشنایی با محتوای کتاب‌های درسی، آشنایی با آزمون اصلح و شناخت منابع آن را مورد سؤال قرار می‌دهد. این سؤالات شامل یک طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای از خیلی زیاد (نمره ۵) تا بسیار کم (نمره ۱) بود (جدول ۲). دامنه نمرات پرسشنامه دوم بین ۴۰-۸ بوده و هر چه نمره بالاتر باشد نشان دهنده آگاهی بهتر حاصل از برگزاری دوره بوده است. کسب نمره ۸ تا ۱۹ نشانه آگاهی ضعیف، ۲۰ تا ۳۰ نشانه آگاهی متوسط، و کسب نمره ۳۱ تا ۴۰ نشانه آگاهی خوب بود. بر این اساس با استفاده از پرسشنامه دوم درصد فراوانی میزان اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء آگاهی در سطح ضعیف، متوسط و خوب مشخص شد (جدول ۵). پرسشنامه سوم شامل ۱۴ سؤال مربوط به توانایی‌های حاصل از برگزاری دوره بود (جدول ۳). این پرسشنامه سؤالاتی از جمله میزان تمرین روش‌های تدریس، توانایی مدیریت کلاس و میزان اعتماد به نفس حاصل از دوره برای شروع حرفه معلمی را مورد سؤال قرار می‌دهد. این سؤالات نیز با یک طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای از خیلی زیاد (نمره ۵) تا بسیار کم (نمره ۱) را در بر می‌گیرد. دامنه نمرات پرسشنامه سوم بین ۳۵-۷ بوده و هر چه نمره بالاتر باشد نشان دهنده توانایی بهتر حاصل از برگزاری دوره است. کسب نمره ۷ تا ۱۶ نشانه توانایی ضعیف، ۱۷ تا ۲۶ نشانه توانایی متوسط، و کسب نمره ۲۷ تا ۳۵ نشانه توانایی خوب بود. بر این اساس با استفاده از پرسشنامه سوم درصد فراوانی میزان اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء توانایی در سطح ضعیف، متوسط و خوب مشخص شد (جدول ۵).

برای تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS و Excel برای بدست آوردن آمار توصیفی، تجزیه و تحلیل واریانس، محاسبه آلفای کرونباخ و مجذور خی دو (کای اسکویر) استفاده شد.

پایایی و روایی پرسشنامه‌ها

پرسشنامه پیش از انجام عملیات پژوهش، به منظور تعیین روایی و دقت در طراحی سؤالات، مورد بررسی چند تن از متخصصان قرار گرفته و اصلاحات لازم انجام شد و پس از تأیید، برای تعیین پایایی پرسشنامه از طریق نرم افزار SPSS مورد سنجش پایایی نیز قرار گرفته است که با استفاده از آماره آلفای کرونباخ و اعتباریابی سه پرسشنامه در سه مؤلفه نگرش، آگاهی و توانایی به ترتیب معادل ۰/۸۷/۹، ۰/۷۷/۱، و ۰/۸۳/۴ محاسبه شده که رقمی بالا و نشانگر اعتبار بالای پرسشنامه است.

تجزیه و تحلیل جداول دو بعدی و یافته‌های استنباطی

در این پژوهش فرضیه‌های متعددی مورد بررسی قرار گرفت که حاصل این تجزیه و تحلیل به قرار زیر است:

فرضیه اول

به نظر می‌رسد برگزاری دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء نگرش از جمله افزایش میزان علاقمندی و افزایش انگیزه دانشجویان به حرفه معلمی مؤثر بوده است و ارتباط معناداری را نشان می‌دهد.

برای بررسی این فرضیه ضمن رسم جدول دو بعدی جهت بررسی رابطه بین متغیرها از آزمون غیر پارامتریک خی دو استفاده شده است. توزیع فراوانی دوبعدی متغیرهای فرضیه فوق و نتایج خی دو (کای اسکویر) در جدول ۱ آمده است. این جدول تجزیه و تحلیل گویه‌های مختلف مربوط به اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء نگرش دانشجویان در دانشگاه فرهنگیان را نشان می‌دهد. بر اساس نتایج حاصل ۵۹/۲ درصد دانشجویان علاقه خیلی زیادی به شغل معلمی نشان

می دهند، ۵۳/۸ درصد آنها معلمی را به عنوان شغل اول خود می دانند، ۳۸/۵ درصد دانشجویان اندازه سن خودشان را تا میزان زیادی برای این شغل مناسب می دانند، ۲۴/۶ درصد دانشجویان در سطح متوسط با انجام شغل دیگر در کنار شغل معلمی موافقت، ۶۱/۵ درصد آنها میزان انگیزه خود برای شروع کار معلمی را خیلی زیاد برآورد می کنند، ۶۵/۴ درصد دانشجویان با جذب معلم از طریق ماده ۲۸ را در سطح خیلی زیاد موافقت، ۳۶/۲ درصد از آنها تاثیر برگزاری دوره ها در ایجاد مهارت معلمی از جمله تدریس، کنترل کلاس و خویشتن داری را در سطح متوسط می دانند، ۴۰ درصد دانشجویان اندازه محتوی دوره را برای شروع حرفه معلمی را متوسط برآورد می کنند، ۳۸/۵ درصد دانشجویان زیر ساخت های آموزشی لازم از لحاظ کادر هیات علمی مجرب در برگزاری دوره را به میزان زیادی مناسب می دانند، ۳۹/۵ درصد آنها زیر ساخت های آموزشی لازم از لحاظ فضای آموزشی را در سطح متوسط می دانند، ۵۸ درصد دانشجویان زیر ساخت های رفاهی لازم از جمله امکانات فیزیکی، غذا و خوابگاه را در حد ضعیف می دانند، ۳۳/۹ درصد فرصت یک ساله برای مهارت آموزی داوطلبان ماده ۲۸ را نیز در سطح متوسط ارزیابی می کنند، ۲۹ درصد دانشجویان جذب دانشجو از طریق ماده ۲۸ را در تامین نیازهای آموزش و پرورش به جای نظام دیر پای تربیت معلم به میزان متوسط کارآمد تر می دانند، ۴۶/۷ درصد میزان ارتباط مدرک تحصیلی خود با درس های مدرسه را به میزان خیلی زیاد برآورد می کنند، ۴۸/۴ درصد دانشجویان با برگزاری کلاس های دوره در روزهای آخر هفته به میزان خیلی زیاد موافقت، ۲۵/۴ آنها به شرط فراهم بودن خوابگاه و غذا با برگزاری دوره به صورت دو ترم کامل به میزان زیاد موافقت، با توجه به شناختی که از خود دارند ۴۳/۴ درصد آنها میزان موفقیت در تدریس معلمین جذب شده از طریق ماده ۲۸ را زیاد برآورد می کنند، ۳۷/۷ درصد دانشجویان در سطح زیادی حاضرند فرزند خودشان را تحت آموزش معلمین جذب شده از طریق ماده ۲۸ قرار دهند، ۳۶/۴ درصد تاثیر برگزاری دوره ها در ایجاد مهارت عقیدتی شناختی از خود، خلق، خلقت و خدا را در سطح متوسط می دانند، در حدود ۳۶ درصد دانشجویان برگزاری دوره ها را برای ایجاد مفاهیم تخصصی رشته تدریس آینده را به میزان متوسط مناسب می دانند، ۴۲ درصد برگزاری دوره ها را برای ایجاد مفاهیم تربیتی

جدول ۱. درصد، کای اسکوتر و سطح معنی داری گویه های مربوط به اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء نگرش دانشجویان در دانشگاه فرهنگیان

گویه ها	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	کای اسکوتر	معنی داری
۱- به چه میزان به شغل معلمی علاقه دارید؟	۵۹/۲٪	۳۷/۷٪	۳/۱٪	۰	۰	۶۱/۵۳	۰/۰۰۰
۲- تا چه میزان معلمی را به عنوان شغل اول خود می دانید؟	۵۳/۸٪	۳۳/۱٪	۱۰/۸٪	۱/۵٪	۰/۸٪	۱۳۴/۹۹	۰/۰۰۰
۳- تا چه اندازه سن خود را برای شروع شغل معلمی مناسب می دانید؟	۲۳/۸٪	۳۸/۵٪	۳۳/۸٪	۳/۱٪	۰/۸٪	۷۷/۴۷	۰/۰۰۰

۰/۶۶۴	۲/۳۹	۱۷/۷ %	٪۱۹/۲	٪۲۴/۶	٪۲۰	٪۱۷/۸	۴- تا چه میزان با انجام شغل دیگر در کنار شغل معلمی موافقت می‌کنید؟
۰/۰۰۰	۵۳/۷۰	۰	۰	٪۹/۲	٪۲۹/۲	٪۶۱/۵	۵- میزان انگیزه خود را برای شروع کار معلمی چقدر می‌دانید؟
۰/۰۰۰	۱۲۶	۰	٪۱۸	٪۹/۲	٪۲۴/۶	٪۶۵/۴	۶- چقدر با جذب معلم از طریق ماده ۲۸ موافقت می‌کنید؟
۰/۰۰۰	۹۱/۹۷	٪۷/۷	٪۳/۱	٪۳۶/۲	٪۳۳/۱	٪۱۹/۲	۷- تاثیر برگزاری دوره‌ها در ایجاد مهارت معلمی (تدریس، کنترل کلاس، خویشتن داری و ...) را چه میزان می‌دانید؟
۰/۰۰۰	۵۸/۷۱	٪۶/۲	٪۱۱/۵	٪۴۰	٪۳۱/۵	٪۱۰/۸	۸- تا چه اندازه محتوی دوره را برای شروع حرفه معلمی کافی می‌دانید؟
۰/۰۰۰	۶۱/۹۶	٪۳/۱	٪۸/۵	٪۳۳/۱	٪۳۸/۵	٪۱۶/۲	۹- تا چه اندازه زیر ساخت های آموزشی لازم از لحاظ کادر هیات علمی مجرب در برگزاری دوره را مناسب می‌دانید؟
۰/۰۰۰	۴۳/۵۱	٪۹/۳	٪۲۱/۷	٪۳۹/۵	٪۲۲/۵	٪۷	۱۰- تا چه اندازه زیر ساخت های آموزشی لازم از لحاظ فضای آموزشی را مناسب می‌دانید؟
۰/۰۰۰	۱۱۱/۵۴	٪۵۸/۰	٪۱۱/۹	٪۱۶/۰	٪۱۰/۱	٪۴/۲	۱۱- تا چه اندازه زیر ساخت های رفاهی لازم از جمله امکانات فیزیکی، غذا و خوابگاه را مناسب می‌دانید؟
۰/۰۰۰	۴۸/۲۴	۱۳/۲ %	٪۱۲/۴	٪۳۳/۹	٪۲۵/۶	٪۱۴/۸	۱۲- تا چه میزان فرصت یک ساله برای مهارت آموزی داوطلبان ماده ۲۸ را مناسب می‌دانید؟
۰/۰۰۰	۱۰۳/۶	٪۱/۷	٪۲/۵	٪۱۲/۵	٪۳۵	٪۴۸/۳	۱۳- تا چه میزان جذب دانشجو از طریق ماده ۲۸ را در تامین نیازهای آموزش و پرورش به جای نظام دیر پای تربیت معلم کارآمدتر می‌دانید؟

۰/۰۰۰	۴۳/۶۰	% ۵/۸	% ۱۴/۲	% ۲۹/۲	% ۲۳/۳	% ۲۷/۵	۱۴- تا چه میزان جذب دانشجو از طریق نظام دیر پای تربیت معلم به جای ماده ۲۸ را در تامین نیازهای آموزش و پرورش کارآمد تر می دانید؟
۰/۰۰۰	۱۰۵/۰۴	% ۰/۸	% ۲/۵	% ۱۳/۱	% ۳۶/۹	% ۴۶/۷	۱۵- میزان ارتباط مدرک تحصیلی شما با درس های مدرسه چگونه است؟
۰/۰۰۰	۸۰/۷۸	% ۵/۷	% ۳/۳	% ۱۷/۲	% ۲۵/۴	% ۴۸/۴	۱۶- تا چه میزان برگزاری کلاس ها دوره در روزهای آخر هفته را مناسب می دانید؟
۰/۰۷۸	۸/۴۱	% ۱۶/۴	% ۱۱/۵	% ۲۳/۸	% ۲۵/۴	% ۲۳/۰	۱۷- تا چه میزان با برگزاری دوره به صورت دو ترم کامل به شرط فراهم بودن خوابگاه و غذا موافقت می کنید؟
۰/۰۰۰	۷۰/۶۲	% ۳/۳	% ۴/۱	% ۲۰/۵	% ۴۳/۴	% ۲۸/۷	۱۸- میزان موفقیت در تدریس معلمین جذب شده از طریق ماده ۲۸ را چقدر بر آورد می کنید؟
۰/۰۰۰	۶۴/۶۳	% ۴/۱	% ۴/۹	% ۱۷/۲	% ۳۷/۷	% ۳۶/۱	۱۹- تا چه میزان موافقت فرزند خودتان تحت آموزش معلمین جذب شده از طریق ماده ۲۸ قرار بگیرند؟
۰/۰۰۰	۳۴/۳۳	% ۷/۴	% ۱۵/۷	% ۳۶/۴	% ۲۸/۱	% ۱۲/۴	۲۰- تاثیر برگزاری دوره ها در ایجاد مهارت عقیدتی (شناخت از خود، خلق، خلقت و خدا) را به چه میزان می دانید؟
۰/۰۰۰	۷۳/۴۱	۴۸/۴ %	% ۱۸/۹	% ۱۸/۹	% ۱۲/۳	% ۱/۶	۲۱- تا چه میزان امکانات رفاهی برای برگزاری دوره ها را مناسب می دانید؟
۰/۰۰۰	۴۹/۴۰	% ۳/۶	% ۹	% ۳۶	% ۳۵/۱	% ۱۶	۲۲- تا چه میزان برگزاری دوره ها را برای ایجاد مفاهیم تخصصی رشته تدریس آینده مناسب می دانید؟
۰/۰۰۰	۵۰/۴۱	% ۶/۲	% ۸/۹	% ۲۸/۶	% ۴۲/۰	% ۱۴/۳	۲۳- تا چه میزان برگزاری دوره ها را برای ایجاد مفاهیم

							تربیتی رشته تدریس آینده مناسب می دانید؟
۰/۰۰۰	۶۹/۱۶	% ۱/۸	% ۸/۹	% ۲۵/۰	% ۴۷/۳	% ۱۷/۰	۲۴- تا چه میزان تعداد شرکت کننده ها در کلاس های درس را مناسب می دانید؟
۰/۰۰۰	۲۶/۲۶	۱۰/۷ %	% ۲۲/۳	% ۲۵/۲	% ۲۳/۳	% ۱۸/۴	۲۵- پس از ورود به حرفه معلمی تا چه میزان با ادامه شغل پیشین (در صورت وجود) خود موافق هستید؟
۰/۰۰۰	۴۰/۶۶	۰	% ۰/۸	% ۷/۵	% ۳۰/۰	% ۶۱/۷	۲۶- پس از استخدام در آموزش و پرورش چقدر تمایل دارید در کار تدریس بمانید؟

رشته تدریس آینده خود در سطح خیلی زیاد مناسب می دانند، ۴۷/۳ درصد از آنها تعداد شرکت کننده ها در کلاس های درس را در سطح زیادی مناسب بر آورد می کنند و ۲۵/۲ درصد دانشجویان در صورت وجود شغل پیشین با ادامه آن در متوسط موافقت. ۶۱/۷ درصد دانشجویان تمایل دارند پس از استخدام در آموزش و پرورش و در کار تدریس بمانند. به منظور بررسی امکان تعمیم فراوانی های (درصد های) حاصل به جامعه آماری از آزمون کای اسکویئر استفاده شده است. مقدار کای مشاهده شده در مورد تمام گویه ها به استثنای گویه ۴، از مقدار بحرانی جدول در سطح آلفای ۰/۰۵ بزرگتر است. بنابراین می توان اذعان داشت که درصدها و فراوانی های بدست آمده در مورد نگرش دانشجویان ماده ۲۸ نسبت به گویه های مورد پژوهش در برگزاری دوره آموزشی، معنادار است (جدول ۱).

فرضیه دوم

به نظر می رسد برگزاری دوره آموزشی ماده ۲۸ توانسته است آگاهی دانشجویان را در مورد شیوه های مختلف تدریس، محتوای کتاب های درسی، منابع مربوط به آزمون اصلح بالا ببرد و بین آنها رابطه معناداری وجود دارد. برای بررسی این فرضیه ضمن رسم جدول دو بعدی جهت بررسی رابطه بین متغیرها از آزمون غیرپارامتریک خی دو استفاده شده است. توزیع فراوانی دو بعدی متغیرهای فرضیه فوق و نتایج آزمون خی دو در جدول ۲ آمده است. این جدول تجزیه و تحلیل گویه های مربوط به اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء آگاهی دانشجویان در دانشگاه فرهنگیان را نشان می دهد.

جدول ۲. درصد، کای اسکور و سطح معنی داری گویه های مربوط به اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء آگاهی

دانشجویان در دانشگاه فرهنگیان

معنی داری	کای اسکور	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	گویه ها
۰/۰۰۰	۷۲/۱۹	٪ ۱/۸	٪ ۳/۶	٪ ۳۶/۶	٪ ۴۰/۲	٪ ۱۷/۹	۳۳- میزان آشنایی معلمان جذب شده از طریق ماده ۲۸ با شیوه های مختلف روش تدریس چقدر است؟
۰/۰۰۰	۶۵/۹۱	٪ ۳/۳	٪ ۷/۵	٪ ۲۸/۳	٪ ۴۴/۲	٪ ۱۶/۷	۳۴- دوره های برگزار شده تا چه میزان برای آشنایی معلمان جذب شده از طریق ماده ۲۸، با محتوی کتاب های درسی مدرسه موثر بوده است؟
۰/۰۰۰	۷۲/۱۹	٪ ۱/۸	٪ ۰/۸	٪ ۱۹/۵	٪ ۴۱/۵	٪ ۳۷/۳	۳۵- آگاهی شما از استخدام شدن بعد از گذراندن دوره به چه میزان در ورود شما به حرفه معلمی تأثیر داشته است؟
۰/۰۰۰	۶۵/۹۱	٪ ۵/۰	۱۳/۴	٪ ۴۹/۶	٪ ۲۴/۴	٪ ۷/۶	۳۶- میزان آگاهی شما از فعالیت های دانشگاه فرهنگیان چقدر است؟
۰/۰۰۰	۸۸/۲۷	٪ ۴/۲	٪ ۶/۷	٪ ۲۱/۷	٪ ۳۹/۲	٪ ۲۸/۳	۳۷- تا چه میزان از امتیاز بومی بودن برای جذب از طریق ماده ۲۸ آگاهی داشته اید؟
۰/۰۰۰	۷۸/۲۶	۴۵/۰	٪ ۳۰/۸	٪ ۱۴/۲	٪ ۷/۵	٪ ۲/۵	۳۸- تا چه میزان با آزمون اصلح قبل از ورود به دوره آشنایی داشتید؟

۰/۰۰۰	۵۲/۰۸	۲۵/۸	۱۹/۲	٪۳۸/۳	٪۱۲/۵	٪۴/۲	۳۹- تا چه میزان با آزمون اصلح ضمن دوره آشنایی پیدا کردید؟
۰/۰۰۰	۷۴/۳۳	٪۴۷/۵	٪۲۰/۸	٪۲۰/۸	٪۸/۳	٪۲/۵	۴۰- تا چه میزان با منابع قطعی آزمون اصلح آشنا شدید؟

نتایج نشان می دهد که ۴۰/۲ درصد دانشجویان با شیوه های مختلف روش تدریس به میزان متوسط آگاهی پیدا کرده اند، ۴۴/۲ درصد آنها به میزان زیاد با محتوای کتاب های درسی مدرسه آشنا شده اند، ۴۱/۵ درصد دانشجویان با آگاهی از استخدام شدن بعد از گذراندن دوره به میزان زیاد در ورودشان به حرفه معلمی تأثیر داشته است، ۴۹/۶ درصد دانشجویان میزان آگاهی خود از فعالیت های دانشگاه فرهنگیان را در سطح متوسط می دانند، ۳۹/۲ آنها تا حد زیادی از امتیاز بومی بودن برای جذب از طریق ماده ۲۸ آگاهی داشته اند، ۴۵ درصد دانشجویان با آزمون اصلح قبل از ورود به دوره خیلی کم آشنایی داشته اند، ۳۸/۳ درصد از آنها به میزان متوسط با آزمون اصلح آشنا شده اند، ۴۷/۵ درصد میزان آگاهی از منابع قطعی آزمون اصلح را خیلی کم می دانند. به منظور بررسی امکان تعمیم فراوانی های (درصد های) حاصل به جامعه آماری از آزمون کای اسکویر استفاده شده است. مقدار کای مشاهده شده در مورد تمام گویه ها، از مقدار بحرانی جدول در سطح آلفای ۰/۰۵ بزرگتر است. بنابراین می توان اذعان داشت که درصدها و فراوانی های بدست آمده در مورد آگاهی دانشجویان ماده ۲۸ نسبت به گویه های مورد پژوهش در برگزاری دوره آموزشی، معنادار است (جدول ۲).

فرضیه سوم

به نظر می رسد برگزاری این دوره آموزشی ماده ۲۸ در بالا بردن توانایی دانشجویان در اجرای الگوهای مختلف تدریس، کلاس داری، ایجاد شخصیت معلمی، اعتماد به نفس و بالا بردن کیفیت تدریس مؤثر بوده است و ارتباط معناداری را نشان می دهد.

برای بررسی این فرضیه ضمن رسم جدول دو بعدی جهت بررسی رابطه بین متغیرها از آزمون غیرپارامتریک خی دو استفاده شده است. توزیع فراوانی دو بعدی متغیرهای فرضیه فوق و نتایج آزمون خی دو در جدول ۳ آمده است. این جدول تجزیه و تحلیل گویه های مربوط به اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء توانایی دانشجویان در دانشگاه فرهنگیان را نشان می دهد. بر اساس این جدول ۳۴/۲ درصد دانشجویان در سطح زیادی توانستند در طول دوره با روش های تدریس زیر نظر اساتید بارها تمرین کنند، ۴۲/۲ درصد از آنها تا حد زیادی توانایی مدیریت و کنترل کلاس کسب کنند، ۴۱/۴ درصد دانشجویان اعتقاد دارند که برگزاری دوره توانسته است تا حد زیادی در ایجاد شخصیت معلمی (ظاهر، شیوه برخورد، بیان) مؤثر باشد، ۴۷/۷ درصد آنها توانایی خود را پس از پایان دوره برای شروع حرفه معلمی را تا حد زیاد بر آورد می کنند، ۴۰/۵ درصد تا حد زیاد دوره های کارورزی را برای شروع حرفه معلمی مناسب می دانند و ۴۰/۳ درصد دانشجویان پس از اتمام دوره تا حد زیادی اعتماد به نفس لازم جهت شروع کار در مدارس در آنها به خوبی تقویت شده است.

جدول ۳. درصد، کای اسکور و سطح معنی داری گویه های مربوط به اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء توانایی

دانشجویان در دانشگاه فرهنگیان

معنی داری	کای اسکور	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	گویه ها
۰/۰۰۰	۴۹/۰۴	٪ ۲/۷	٪ ۹	٪ ۳۶	٪ ۳۴/۲	٪ ۱۸/۰	۲۶- تا چه میزان در طول دوره با روش های تدریس زیر نظر اساتید بارها تمرین کرده اید؟
۰/۰۰۰	۵۶/۱۸	٪ ۴/۶	٪ ۵/۵	٪ ۲۹/۴	٪ ۴۲/۲	٪ ۱۸/۳	۲۷- برگزاری دوره های جذب معلم از طریق ماده ۲۸ تا چه میزان توانایی مدیریت و کنترل کلاس را در شما ایجاد کرده است؟
۰/۰۰۰	۵۷/۵۱	٪ ۵/۴	٪ ۳/۶	٪ ۱۹/۸	٪ ۴۱/۴	٪ ۲۹/۷	۲۸- برگزاری دوره های ماده ۲۸ را تا چه میزان در ایجاد شخصیت معلمی (ظاهر، شیوه برخورد، بیان) موثر می دانید؟
۰/۰۰۰	۸۲/۳۳	٪ ۰/۹	٪ ۳/۷	٪ ۱۷/۴	٪ ۴۷/۷	٪ ۳۰/۳	۲۹- توانایی خود را پس از پایان دوره برای شروع حرفه معلمی تا چه میزان بر آورد می کنید؟
۰/۰۰۰	۴۷/۸۷	٪ ۳/۶	٪ ۸/۱	٪ ۲۳/۴	٪ ۴۰/۵	٪ ۲۴/۳	۳۰- تا چه میزان اثر دوره های کارورزی را برای شروع حرفه معلمی مناسب می دانید؟
۰/۰۰۰	۴۲/۹۱	۰	٪ ۵/۰	٪ ۱۶/۰	٪ ۴۰/۳	٪ ۳۸/۷	۳۱- آیا پس از اتمام دوره اعتماد به نفس لازم جهت شروع کار در مدارس در شما به خوبی تقویت گردید؟
۰/۰۰۰	۶۶/۲۰	۰	٪ ۲/۵	٪ ۱۰/۸	٪ ۴۳/۳	٪ ۴۳/۳	۳۲- فکر می کنید دانشجویان ماده ۲۸ چقدر در بالا بردن کیفیت آموزشی و حل معضلات آموزشی در مدارس ما موثرند؟

به منظور بررسی امکان تعمیم فراوانی های (درصد های) حاصل به جامعه آماری از آزمون کای اسکور استفاده شده است. مقدار کای مشاهده شده در مورد تمام گویه ها، از مقدار بحرانی جدول در سطح آلفای ۰/۰۵ بزرگتر است. بنابراین می توان ادعان داشت که درصدها و فراوانی های بدست آمده در مورد توانایی حاصل از برگزاری دوره در دانشجویان ماده ۲۸ برای برگزاری دوره آموزشی، معنادار است (جدول ۳).

فرضیه چهارم

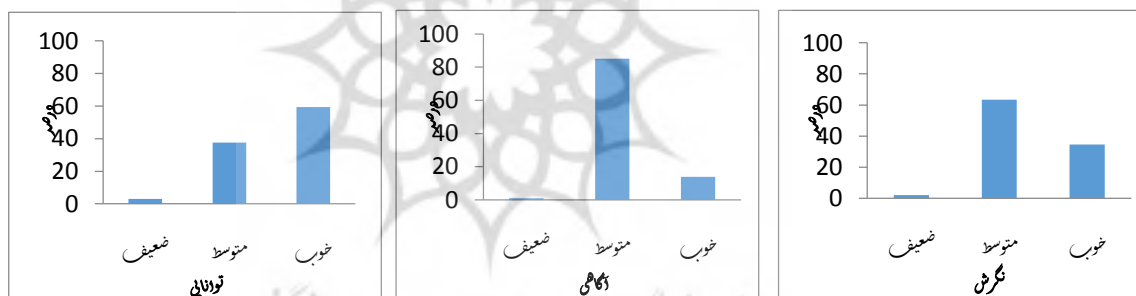
به نظر می رسد برگزاری دوره آموزشی ماده ۲۸ در دانشگاه فرهنگیان در ارتقاء سه مؤلفه نگرش، آگاهی و توانایی دانشجویان شرکت کننده در این دوره اثر بخشی لازم را دارد.

برای بررسی این فرضیه ضمن رسم جدول دو بعدی جهت بررسی رابطه بین متغیرها از آزمون غیر پارامتریک خی دو استفاده شده است. توزیع فراوانی دو بعدی متغیرهای فرضیه فوق و نتایج آزمون خی دو در جدول ۴ آمده است. همانطور که در جدول ۴ و نمودار ۱ مشاهده می شود، نگرش ۶۳/۳۶ درصد دانشجویان نسبت به شرایط تشکیل دوره در سطح متوسط، ۳۴/۶۵ در سطح خوب و ۱/۹۸ در سطح ضعیف برآورد شده است. سطح آگاهی دانشجویان نیز مشابه با سطح نگرش آنهاست به گونه ای که ۸۵/۱۵ درصد دانشجویان آگاهی های حاصل از دوره را در سطح متوسط، ۱۳/۸۶ در سطح خوب و ۰/۹۹ درصد را در سطح ضعیف ارزیابی کرده اند. در زمینه توانایی های حاصل از دوره ۵۹/۴۰ درصد دانشجویان دوره تشکیل ماده ۲۸ را در سطح خوب، ۳۷/۶۲ درصد در سطح متوسط و ۲/۹۷ درصد در سطح ضعیف ارزیابی کرده اند. بر اساس نتایج حاصل از جدول ۱ هر سه مؤلفه در سطح $p < ۰/۰۱$ معنی دار هستند.

جدول ۴. توزیع فراوانی وضعیت امتیازات طیف لیکرت و سطح معنی داری در ارزیابی اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ در

ارتقاء نگرش، آگاهی و توانایی دانشجویان در دانشگاه فرهنگیان

معنی داری	کای اسکویر	ضعیف		متوسط		خوب		مؤلفه
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۰/۰۰۰	۵۷/۱۶	۱/۹۸	۲	۶۳/۳۶	۶۴	۳۴/۶۵	۳۵	نگرش نسبت به دوره ماده ۲۸
۰/۰۰۰	۱۲۴/۵۳	۰/۹۹	۱	۸۵/۱۵	۸۶	۱۳/۸۶	۱۴	آگاهی حاصل از دوره ماده ۲۸
۰/۰۰۰	۴۹/۰۸	۲/۹۷	۳	۳۷/۶۲	۳۸	۵۹/۴۰	۶۰	توانایی حاصل از دوره ماده ۲۸

نمودار ۱. نمودار فراوانی وضعیت امتیازات طیف لیکرت در ارزیابی اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء نگرش، آگاهی و توانایی دانشجویان در دانشگاه فرهنگیان

بطور کلی میانگین نمرات نگرش دانشجویان نسبت به دوره آموزشی ماده ۲۸ برابر با ۸۸/۴۲ می باشد که اگر چه ۱۰/۴۲ درصد از میانگین فرضی بالاتر است اما بیانگر نگرش متوسط دانشجویان نسبت به این دوره است. میانگین نمرات آگاهی دانشجویان نسبت به این دوره ۲۹ بود که ۵ درصد از میانگین فرضی بالاتر است اما بیانگر آگاهی متوسط دانشجویان نسبت به این دوره است. میانگین نمرات توانایی حاصل از برگزاری دوره ماده ۲۸ در دانشجویان ۲۶/۹۵ است، که ۵/۹۵ درصد از میانگین فرضی بالاتر است که بیانگر توانایی خوب دانشجویان پس از برگزاری این دوره است (جدول ۵).

جدول ۵. میانگین، انحراف استاندارد و سطح معنا داری نمرات طیف لیکرت مربوط به گویه های مخلف ارزیابی اثر بخشی دوره

آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء نگرش، آگاهی و توانایی دانشجویان در دانشگاه فرهنگیان

معنی داری	کای اسکور	درجه آزادی	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	
۰/۰۰۳	۶۳/۴۹	۳۶	۱۱/۴۰	۸۸/۴۲	۱۰۱	نگرش
۰/۰۰۰	۳۳/۳۸	۲۱	۴/۵۲	۲۹/۰۰	۱۰۱	آگاهی
۰/۰۰۰	۵۶/۳۹	۲۰	۴/۶۸	۲۶/۹۵	۱۰۱	توانایی

ارزیابی سابقه آموزشی دانشجویان ماده ۲۸ قبل از ورود به دوره نشان می دهد که میانگین سابقه آموزشی در مردان $1/72 \pm 0/23$ سال و در زنان $1/24 \pm 0/35$ سال می باشد و این دو میانگین در زنان و مردان اختلاف معناداری را نشان نمی دهند ($p = 0/941$). میانگین سوابق آموزشی نشان می دهد که متقاضیان ماده ۲۸ قبل از ورود به دوره نسبت به تدریس بیگانه نبوده اند و تجربیاتی را در این زمینه داشته اند.

فرضیه پنجم

به نظر می رسد اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء نگرش، آگاهی و توانایی دانشجویان در دانشگاه فرهنگیان در دو جنس زن و مرد اختلاف معنی داری را نشان نمی دهد.

برای بررسی این فرضیه جهت بررسی رابطه بین میانگین ها در زن ها و مردها از آزمون T استفاده شده است و نتایج در جدول ۶ آمده است.

بر اساس نتایج این جدول میانگین آگاهی، نگرش و توانایی در زنان بیشتر از مردان است، اما فقط در مولفه نگرش اختلاف معناداری بین زنان و مردان دیده می شود ($p = 0/04$).

جدول ۶. مقایسه اثر بخشی دوره آموزشی ماده ۲۸ در ارتقاء نگرش، آگاهی و توانایی دانشجویان در دانشگاه فرهنگیان بر اساس

جنسیت در زن ها و مردها

معنی داری	df	خطای استاندارد	میانگین	فراوانی	طبقات متغیر	
۰/۰۴	۹۳	۱/۴۳	۸۶/۲۴	۵۸	مرد	نگرش
		۲/۰۳	۹۱/۲۷	۳۷	زن	
۰/۵۳	۹۳	۰/۵۹	۲۸/۲۰	۵۸	مرد	آگاهی
		۰/۷۵	۳۰/۰۵	۳۷	زن	
۰/۵۵	۹۳	۰/۵۹	۲۶/۶۷	۵۸	مرد	توانایی
		۰/۸۲	۲۷/۲۹	۳۷	زن	

نتیجه گیری و پیشنهادات

با توجه به مطالب ارائه شده می توان به این نکته اشاره کرد که پنج فرضیه مطرح شده در این پژوهش مورد تأیید قرار گرفت. این امر بیانگر این است که از دیدگاه دانشجویان برگزاری دوره آموزشی ماده ۲۸ اثر بخشی لازم در ارتقاء سه مؤلفه نگرش، آگاهی و توانایی را دارد. بر اساس نظر دانشجویان، فراوانی تجمیعی گزینه های خوب و متوسط برای مؤلفه نگرش نسبت به برگزاری ماده ۲۸ برابر با ۹۸/۰۲ درصد به دست آمد، که نشان از سودمند بودن دوره برای آنهاست. نیکرسون^۱ درباره اهمیت نگرش در تغییر رفتار اظهار کرده است کسانی که معتقدند یک موضوع اهمیت چندانی ندارد، احتمال ندارد رفتارهایی را از خود بروز دهند که برای ارتقاء همان موضوع سودمند باشد.

بر اساس نظر دانشجویان، فراوانی تجمیعی گزینه های خوب و متوسط برای مؤلفه های آگاهی و توانایی حاصل از برگزاری ماده ۲۸ برابر با ۹۹/۹ و ۹۷/۰۳ درصد به دست آمد، که نشان از کارآمد بودن دوره برای شروع حرفه معلمی است. اما بدست آوردن توانایی واقعی دانشجویان و تعیین موفقیت یا عدم موفقیت آنها در حوزه آموزش فقط از طریق جمع آوری اطلاعات در موقعیت های واقعی، یاددهی - یادگیری و پس از شروع به کار آنها امکان پذیر است، بنابراین یکی از پیشنهاداتی که مطرح می شود این است که عملکرد فارغ التحصیلان ماده ۲۸ پس از ورود به محیط کار نیز مورد ارزیابی قرار گیرد. بنابراین یکی از موضوعات پیشنهادی برای پژوهش های آینده می تواند ارزیابی میزان موفقیت در تدریس فارغ التحصیلان ماده ۲۸ و مقایسه آنها با میزان موفقیت در تدریس فارغ التحصیلان عادی دانشگاه فرهنگیان باشد.

بر اساس یافته های تحقیق اگر چه آگاهی، نگرش و توانایی دانشجویان زن درباره برگزاری دوره آموزشی ماده ۲۸ بیش از دانشجویان مرد بوده و وضعیت زنان در این زمینه ها بهتر است اما فقط در مؤلفه نگرش اختلاف معنی داری را نشان می دهند. این نتیجه با یافته های تحقیق بسیاری از پژوهش گران هم خوانی دارد (اوقلو و ارکول^۲: ۲۰۱۳، اوزسوی^۳: ۲۰۱۲، جنکینز و پل^۴: ۲۰۰۶، تانسر^۵: ۲۰۰۸).

از این رو توجه به جایگاه زنان در حصول به اهداف آموزشی و استفاده از ظرفیت ها و پتانسیل های آنها در این زمینه اهمیت دارد.

یکی از دغدغه هایی که همواره از جانب مدرسان دوره آموزشی ماده ۲۸ مطرح می شود این است که در دانشگاه فرهنگیان دانشجویان در طی یک دوره چهار ساله با حداقل های مهارتی مورد نیاز برای معلم شدن آشنا شده و مسیر حرفه ای را به صورت تدریجی و پیوسته، با نظارت بیشتر طی می کنند و شخصیت معلمی به صورت بهتری شکل می گیرد. ولی در طی برگزاری دوره آموزشی ماده ۲۸ محدودیت هایی در برگزاری کلاس ها و برنامه های تربیتی وجود دارد. برگزاری کلاس ها به صورت پیوسته نیست و صرفاً در دو روز آخر هفته ها است. از طرفی بیشتر متقاضیان دوره آموزشی ماده ۲۸ افرادی هستند که عمدتاً چندین سال از فارغ التحصیلی آنها از دوره کارشناسی یا دکترای آنها گذشته است و شخصیت اجتماعی آنها شکل گرفته و انعطاف پذیری کمتری را نسبت به دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان از خود نشان می دهند.

بررسی ها نشان می دهد میزان منابعی که در سالهای اخیر به فعالیت های آموزشی اختصاص داده می شود، نسبت به سال های گذشته در حال افزایش است و مدیران و مسئولان در سازمان های مختلف توجه و عنایت قابل توجهی نسبت به این حوزه دارند. با این حال هنوز برخی دل نگرانی ها از جانب مسئولان و تصمیم گیرندگان سازمان ها در رابطه با عدم

^۱ . Nickerson

^۲ . Ugulu & Erkol

^۳ . Ozsoy

^۴ . Jenkins & Pell

^۵ . Tuncer

اثر بخشی فعالیت های آموزشی طی برگزاری دوره های آموزشی وجود دارد (عبدی و همکاران، ۱۳۸۷). با توجه به این که محتوا، زیر ساخت و مدیریت سامانه آموزشی سه ضلع مثلث آموزشی را تشکیل می دهند، برای رفع دل نگرانی های برگزاری دوره های می توان توجه جدی تری را نسبت به این سه موضوع مبذول داشت. در عین حال برای افزایش کیفیت برگزاری دوره آموزشی ماده ۲۸ می توان موارد زیر را مطرح نمود.

پیشنهادات تحقیق

- در مبحث محتوای دوره بهتر است انطباق محتوای دوره از لحاظ مفاهیم تخصصی و تربیتی با مهارت های مورد نیاز برای شروع حرفه معلمی افزایش یابد. از جمله بسط و گسترش موضوعات مورد توجه در کتب درسی و شیوه های تعامل صحیح با دانش آموزان.
- بسیاری از پذیرفته شدگان دوره آموزشی ماده ۲۸ که قرار است به عنوان معلمان دوره ابتدایی شروع به کار کنند از میان رشته های کارشناسی علوم انسانی می باشند که آشنایی کمتری با موضوعات مختلف علوم پایه برای تدریس کتاب علوم تجربی دبستان را دارند. بنابراین گذراندن واحد مبانی زیست شناسی، شیمی، فیزیک و زمین شناسی به عنوان یک واحد درسی، در برنامه آموزشی این دانشجویان ضروری به نظر می رسد (فراست، ۱۳۹۸).
- در مبحث زیر ساخت ها، افزایش امکانات رفاهی دانشجویان ماده ۲۸ از جمله امکانات آموزشی، غذا و خوابگاه می تواند میزان علاقه فراگیران به برنامه، لذت بخش بودن و میزان رضایت شرکت کنندگان را افزایش داد.
- در مبحث مدیریت سامانه آموزشی می توان با تقویت کادر هیأت علمی در برگزاری دوره ماده ۲۸، تجارب بهتری را در اختیار افراد شرکت کننده در دوره قرار داد.
- مطالعه میزان موفقیت شغلی معلمانانی که پس از گذراندن دوره ماده ۲۸ وارد حرفه معلمی شده اند و مقایسه آنها با فارغ التحصیلان دانشگاه فرهنگیان می تواند تا حدود زیادی ارزیابی کننده واقعی تزی را از میزان اثر بخشی این دوره را نشان دهد.
- با توجه به بند بومی گرایی در پذیرش دانشجویان ماده ۲۸ توجه به این نکته حائز اهمیت است که چون نیازمندی نیروهای آموزشی مراکز استان ها همواره از سر ریز نیروهای شهرستانی تأمین می شود، به همین دلیل این مراکز در هنگام برگزاری آزمون های استخدامی اعلام نیازی نخواهند داشت و نیروهای متقاضی با ظرفیت در این مراکز متضرر شده و چاره ای ندارند که با امتیاز بندهای مربوطه به جمع دانشجویان ماده ۲۸ وارد شده ولی به صورت غیر بومی مشغول به کار شوند که این موضوع می تواند مشکلاتی را ایجاد کند.

منابع

- باقری کراچی، امین و منوچهری، صیاد. (۱۳۹۷)، آگاهی و نگرش دانشجویان دانشگاه فرهنگیان در زمینه بهداشت دهان و دندان کودکان ۶ تا ۲۱ سال. *مجله دندانپزشکی کودکان ایران*. دوره ۱۴ شماره ۱. ۳۷-۴۸.
- خوشی، ابوالفضل و رنجبران، داوود. (۱۳۹۶)، سنجش میزان اثربخشی کارگاههای آموزشی نیاز محور در ارتقاء دانش و مهارت تدریس اساتید دروس معارف اسلامی (دانشگاههای علوم پزشکی شهر تهران). *راهبردهای آموزش در علوم پزشکی*. ۱۰ (۴) - ۳۱۱-۳۰۲.
- رضایی، مسعود و خدایی مطلق، مهدی. (۱۳۹۶)، بررسی میزان آگاهی، نگرش و رفتار دانشجویان کشاورزی درباره توسعه پایدار. *علوم و تکنولوژی محیط زیست*. دوره ۱۹ - شماره ۱.
- عبدی، اکبر، علی پور، محمد رضا و عبدالهی، جواد. (۱۳۸۷)، سنجش اثر بخشی دوره های آموزشی. *تدبیر*. شماره ۲۰۰. ۲۶-۳۲.
- فراست، حسین. (۱۳۹۸)، ارزیابی میزان ارتباط محتوای درسی کتاب های علوم تجربی مقطع ابتدایی با گرایش های مختلف علوم پایه. *فصلنامه آموزش پژوهی*. دوره پنجم - شماره ۱۸.
- Nickerson, R.S. (۲۰۰۳), *Psychology and Environmental Change*, Erlbaum, Mahwah, NJ.
- Ozsoy, S. (۲۰۱۲), A survey of Turkish pre-service science teachers' attitudes toward the environment. *Eurasian J Educ Res*, ۱۲, ۱۲۱-۱۴۰.
- Jenkins, E.W., and Pell, R.G. (۲۰۰۶), *The Relevance of Science Education Project (ROSE) in England: A Summary of Findings*. Centre for Studies in Science and Mathematics Education. London: University of Leeds.
- Tuncer, G. (۲۰۰۸), University students' perception on sustainable development: A case study from Turkey. *Int Res Geogr Environ Educ*, ۱۷(۳), ۲۱۲-۲۲۶.
- Uzun., N, and Saglam, N. (۲۰۰۶), Ortaöğretim öğrencileri için çevresel tutum olcegi geliştirme ve geçerliliği. *Hacettepe Univ Egit Fak Derg*, ۳۰, ۲۴۰-۲۵۰.
- Kiamanesh A. (۱۹۹۴), *Educational evaluation methods (Educational Sciences field)*. tehran: Payame noor Publishers.